

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

25 januari 2001

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GELIJKE KANSEN

Vraag om uitleg van de heer Jos Bex tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de fondsenwerving ten voordele van sociale organisaties

Interpellatie van de heer Jan Van Duppen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de voorlichting van publiek, patiënten, huisartsen en specialisten betreffende de behandeling van kwaadaardige aandoeningen in gespecialiseerde centra
Met redenen omklede motie

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Declercq tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over pleegkinderen in een MPI

Vraag om uitleg van mevrouw Ann De Martelaer tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de uitvoering van het socialprofitakkoord

Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Becq tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de opvolging en de controle van onthaalgezinnen

Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Becq tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de financiering van erkende kinderdagverblijven en diensten voor onthaalgezinnen

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen

Donderdag 25 januari 2001

VOORZITTER : **Mevrouw Patricia Ceysens**

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10.31 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Jos Bex tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de fondsenwerving ten voordele van sociale organisaties

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Bex tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de fondsenwerving ten voordele van sociale organisaties. De heer Bex heeft het woord.

De heer Jos Bex : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, het probleem dat ik heb aangehaald, is voldoende bekend. We kunnen dit in twee luiken bekijken. Een eerste groep bestaat uit al dan niet echte organisaties die fondsen werven door zich op openbare diensten te beroepen. Ik bedoel hier bijvoorbeeld de Vriendenkring van de Rijkswacht, van de Politie of van het personeel van Pensioenen.

De meeste van deze fondsen worden door eenzelfde commerciële firma ingezameld. Men heeft op geen enkel ogenblik een precieze aanwijzing dat dit ook werkelijk ten bate van een bepaald doel gebeurt. De fondsenwerfers zeggen vaak dat zij met de goedkeuring van het gemeentebestuur handelen. Vooral jonge zelfstandigen of zelfstandigen die menen goed te moeten staan bij de rijkswacht, de politie of het ministerie van Financiën, zijn hiervan het slachtoffer.

Een tweede groep fondsenwerfers beroept zich op het leed en de miserie van bepaalde groepen in onze maatschappij, zoals gehandicapten of zwaar zieken. Ik heb een viertal jaren geleden aan de toenmalige minister van Binnenlandse Zaken een vraag gesteld om hieraan iets te doen. Hij ant-

woordde dat dit onmogelijk was omdat het om wettelijk erkende VZW's ging.

Ik stel deze vraag naar aanleiding van een recente inzameling door een Antwerps koerierbedrijf dat bij de firma's in de streek een pakket stiften, kleurbladen en knutselmateriaal aanbood tegen 4.000 frank per pakket ten voordele van kinderkankerpatiënten. Ik heb de politie erbij gehaald en geprobeerd deze mensen te identificeren. Het spoor liep dood bij het koerierbedrijf. Een tweede poging tot identificatie bracht ons bij mensen die een geplastificeerde legitimatiekaart, die net echt leek, op zak hadden. Er stond nergens op vermeld voor welk sociaal doel zij ijverden, enkel de naam van de transporteur die aan de chauffeur toelating gaf om rond te rijden.

De factuur die daarbij werd afgeleverd, vermeldde evenmin deze gegevens. Ik heb de voorzitter van de Vlaamse Liga tegen Kanker aangeschreven, de heer Vic Anciaux, om te weten of hij hiervan op de hoogte was. Hij heeft me schriftelijk laten weten dat hij hier niets van afwist. Zulke praktijken bestaan al jaren en heel wat firma's maken er misbruik van. Daardoor wordt de fondsenwerving van de sociale sector in een slecht daglicht geplaatst. Zelf heb ik vijftien jaar aan fondsenwerving gedaan en ik weet hoe moeilijk het is om tegen deze praktijken op te boksen. Eigen initiatieven worden verkeerd belicht en van de ellende van anderen wordt misbruik gemaakt om fondsen te werven, waarvan men niet weet of ze op de juiste plaats terecht komen.

Zou het niet mogelijk zijn een register aan te leggen waarin erkende sociale organisaties, die een machtiging om fondsen te werven krijgen, staan vermeld ? Op die manier kunnen de gemeentebesturen dit op elk moment consulteren en de mensen die met deze praktijken worden geconfronteerd, over het al dan niet correcte verloop van de

Bex

inzameling en de besteding van de middelen inlichten.

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : We worden hier allemaal mee geconfronteerd. Ik krijg soms vragen van kleinere organisaties of lokale zelfhulpgroepen, bijvoorbeeld voor MS-patiënten, die fondsenwerving nodig hebben. Zelfstandigen kunnen giften fiscaal verrekenen maar particulieren kunnen dit niet. Zij ondervinden dit als een handicap. Ik vermoed dat dit geen Vlaams probleem is, maar als de problematiek in zijn geheel wordt onderzocht, wil ik op dit aspect van fondsenwerving wijzen. Het is belangrijk om de zekerheid van een bonafide organisatie te kunnen bieden, maar fiscale mogelijkheden voor particuliere giften – zeker voor kleinere organisaties – is eveneens een denkpiste.

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw de voorzitter, het probleem van de heer Bex is van oudsher gekend en zeer verspreid. Ik deel zijn bekommernis. Gebruik maken van het leed van kinderkankerpatiënten om geld voor eigen gewin te verzamelen, is zeker heel laag-bij-de-gronds. Frauduleuze praktijken en misbruiken bestrijden, is een taak voor Justitie. Kan de Vlaamse overheid preventief optreden ? U suggereert het installeren van een informatiepunt, maar dit is zeer ingewikkeld. Niet alleen de grote organisaties zouden zich moeten melden en vervolgens gecontroleerd worden, de lijst moet ook bijgehouden worden.

Bovendien gebeurt fondsenwerving dikwijls door vrijwilligers. Ik denk bijvoorbeeld aan scholen of aan jeugdbewegingen, die iets te koop aanbieden. Het hele gamma registreren en de registratie op punt houden lijkt me uiterst moeilijk, een doorlichting organiseren zou een hele administratieve batterij vereisen. Degenen die frauduleus te werk willen gaan, kunnen immers legitiem beginnen, maar nadien met de nodige vergunning toch misbruik van de situatie maken. Het lijkt me een zeer ingewikkelde operatie. Men zou tegelijk de lokale fondswervers met goede bedoelingen verdacht maken, zonder de frauduleuze praktijken uit te sluiten. De overheid zou op die manier een valse zekerheid creëren.

De Vlaamse overheid levert wel haar bijdrage. Mevrouw Becq had het erover. De schenker van fondsen kan vrijstelling van belasting bekomen, ook

voor particulieren, als de vereniging dat aanvraagt bij het ministerie van Financiën. Het wetboek van inkomstenbelasting van 1992 bepaalt de voorwaarden daartoe : ' ... een rechtspersoonlijkheid hebben, generlei gewin bejagen, noch voor zichzelf noch voor de leden, en werkzaamheden uitoefenen die gericht zijn ofwel op wetenschappelijk onderzoek, ofwel op de hulp in ontwikkelingslanden, of bijstand aan personen leveren : gehandicapten, bejaarden, behoeftigen, beschermde minderjarigen of oorlogsslachtoffers, of hulp aan slachtoffers van erkende rampen, hulp aan slachtoffers van grote industriële ongevallen'. Een andere voorwaarde is behoren tot een nationale of Vlaamse VZW en activiteiten verrichten die de Belgische openbare machten, of internationale instellingen waarvan België lid is, op voornoemde gebieden verrichten.

Voor de toekenning van die belastingvrijstelling – het gaat om ongeveer vijfhonderd organisaties – wordt er vooraf advies gevraagd aan onze administratie. Financiën vraagt bijvoorbeeld of de VZW Vlaamse Kankerliga een respectabele VZW is. Onze administratie onderzoekt dat, en de Inspectie maakt een advies over aan het ministerie van Financiën. Ik onderteken die adviezen. Ik kan u verzekeren dat er geregeld weigeringen tussen zitten. De lijst van deze organisaties is beschikbaar. Daarmee kunnen de lokale besturen weten welke groepen een fiscale aftrek mogen verlenen, en die dus door de overheid zijn doorgelicht. Misschien kan dat al een beetje helpen. De lokale besturen zijn zelf natuurlijk beter op de hoogte van de plaatselijke verenigingen. Ik wil aan de gemeenten ook suggereren om in de regionale pers of televisie de initiatieven van de lokale verenigingen aan te kondigen. Dat geeft de inwoners meer zekerheid over wie waarvoor aan de deur komt.

Ik deel uw bezorgdheid, maar de Vlaamse overheid kan niet garanderen dat ze te allen tijde informatie kan geven aan de lokale overheden. Ik vrees dat ik niet op uw suggestie kan ingaan.

De voorzitter : De heer Bex heeft het woord.

De heer Jos Bex : U stelt me teleur. Het mag in geen geval de bedoeling zijn om de lokale verenigingen te verplichten om in een dergelijk register te komen. Als men bij mij aan de deur komt voor de tombola van de Sint-Vincentiuschool of voor 11.11.11, ken ik die mensen meestal en weet ik dat het klopt. De problemen doen zich voor met de georganiseerde groepen die doen alsof ze bijvoorbeeld gehandicapten vertegenwoordigen.

Bex

Is het niet mogelijk om een soort van 'legitimatiekaart' te verplichten bij fondswerving aan de deur? Zoals er een leurderskaart bestaat, moet een 'fondswervingskaart' toch ook mogelijk zijn? Een officiële legitimatiekaart kan alleen worden uitgereikt door het gemeentebestuur. Zo zou men toch een groot deel van de frauduleuze groeperingen uitsluiten, alhoewel men ze nooit helemaal kan uitsluiten.

Wat in uw antwoord ontbreekt, is het fenomeen van de valse werwers van fondsen voor overheidsinstellingen. Men komt bijvoorbeeld werven voor de personeelskring van de brandweer zonder enig bewijs. Men smeert de mensen bijvoorbeeld een 'pakket van nieuwe zelfstandige' aan, en ze moeten tot 40.000 en 50.000 frank betalen voor de brandweer, de politie, en dergelijke. Uiteindelijk blijkt het hier om een firma in Antwerpen te gaan. Veel jonge zelfstandigen lopen daarin. Ik dring erop aan dat u manieren zoekt om daar iets tegen te doen. Ik heb vijftien jaar lang in de sociale sector gewerkt. Ik kan niet zeggen hoe vaak men aan de deur kwam werven voor de instelling waar ik zelf voor werkte! Dat kan niet langer.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Jan Van Duppen tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de voorlichting van publiek, patiënten, huisartsen en specialisten betreffende de behandeling van kwaadaardige aandoeningen in gespecialiseerde centra

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Duppen tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de voorlichting van publiek, patiënten, huisartsen en specialisten betreffende de behandeling van kwaadaardige aandoeningen in gespecialiseerde centra.

De heer Van Duppen heeft het woord.

De heer Jan Van Duppen : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, dames en heren, professor Van Belle, voorzitter van de Belgische Vereniging van Medische Oncologen, kaartte dit probleem aan in de Knack van 10 januari. Hij wees in zijn interview op de enorme kwaliteitsverschillen die voor-

komen bij de behandelingen van kwaadaardige aandoeningen, al naargelang deze door een oncologisch team, een ervaren oncologische dienst of een individuele specialist worden toegepast. Zoals wel meer in de geneeskunde wordt de indruk gewekt dat de eigen voorraad aan technische mogelijkheden de therapie bepaalt, in plaats van de wetenschappelijke behandelconsensus, die prioritair zou moeten zijn, indien aanwezig.

Het gaat in ons land over ongeveer 40.000 mensen bij wie op een jaar tijd een kwaadaardige aandoening wordt vastgesteld. Kanker is in ons land de tweede belangrijkste doodsoorzaak, goed voor ruim 20 procent van de overlijdens.

Het collegiale hek was van de dam. De medische en paramedische pers stond bol van reacties: 'misdadige paniekzaaiërij, deontologisch onverantwoord, nestbevuiling, artsenoorlog tussen de medische oncologen, radiotherapeuten en andere specialisten'. Ik bespaar u verder dit moderne dokterslatijn.

Ik wil hier zeker geen lans breken voor de manier waarop professor Van Belle het kwaliteitsprobleem in de kankerbehandeling de bel heeft aangeboden. Integendeel, ik ben van mening dat sensationele berichten in de pers over een goed dat ons allen zo dierbaar is, namelijk gezondheid, totaal uit den boze zijn. Bij mensen in nood door een ernstige ziekte van henzelf of hun dierbaren, hebben allerlei halve waarheden, liefst wat dramatisch opgeklopt als nieuws, het effect van een godsgeschenk, dan wel een godsoordeel.

Ik ben evenzeer van mening dat professor van Belle een wezenlijk probleem heeft aangekaart, namelijk optimale behandelingen vragen om een multidisciplinaire aanpak volgens de nieuwste en getoetste standaarden. Dat geldt zeker in ons land, aangezien we zo prat gaan op een goede gezondheidszorg, met tal van goede en goed gemotiveerde zorgverstrekkers. De manier waarop die zorgverstrekkers echter moeten werken, de manier waarop die zorg georganiseerd is, loopt mank en daar kunnen individuele deskundigheid, motivatie, engagement en goede bedoelingen van de individuele artsen niet tegen op.

Multidisciplinair opgestelde, nageleefde en getoetste standaarden of guidelines helpen daarentegen een heel eind, zowel voor de patiënt – die beter kan worden behandeld –, als voor de arts – die er niet meer helemaal alleen voor staat – en de overheid – die meer garanties en inzicht krijgt in de door haar gefinancierde zorgen. Blijkbaar worden

Van Duppen

op federaal vlak door uw collega's-ministers van Sociale Zaken en Volksgezondheid initiatieven genomen om tot een multidisciplinaire aanpak te komen in de regionale oncologisch centra die afgesproken standaarden hanteren bij de behandelingen en worden onderworpen aan een kwaliteitscontrole.

Dit is een goede zaak. Hopelijk kan men zo een correct antwoord formuleren op wat door de zorgverstrekkers op het veld soms wordt ervaren als 'therapeutische of farmacologische experimenten op kosten en ten koste van de gemeente – dus het Riziv – en de patiënt zelf'. In concreto draait de hele discussie rond een conflict tussen artsen die de voorkeur blijven geven aan een eigen behandelingsschema voor kwaadaardige aandoeningen en anderen die daarbij betrokken willen worden.

Oncologie is een deel van de geneeskunde die gaat over de behandeling van kwaadaardige aandoeningen. Er zijn verschillende soorten van kankerspecialisten : chirurgen – de dokters die snijden ; een vak apart, ontstaan uit het barbierberoep – en de internisten of de beoefenaars van de inwendige geneeskunde die doorgaans in een bepaald orgaanstelsel gespecialiseerd zijn. Zo zijn er hematologen, die bloedziekten behandelen, maag-darmspecialisten, longartsen, urologen – vroeger had je de steensnijders en de piskijkers – en gynaecologen die chemotherapie als kankerbehandeling kunnen toedienen. Maar er zijn ook de radiotherapeuten, die kanker behandelen met bestraling. Al deze specialisten hebben met elkaar te maken bij de klinische kankerbehandeling van de zieke patiënt. Een interdisciplinaire aanpak wordt door allen dan ook als voor de hand liggend ervaren. Toch is dat tot vandaag niet altijd zo.

Mensen in nood – en zeker in deze vorm van nood, angst en onzekerheid – hebben een sterke behoefte aan informatie en psychologische opvang en begeleiding. Dit is niet bij alle kankerbehandelingen de norm, ook niet in alle universitaire centra die wel reeds lang een multidisciplinaire benadering voorstaan.

De persorganen hebben de voorbije weken bol gestaan met getuigenissen over bijna alle bestaande centra. De vraag van de zieke patiënt en zijn omgeving is dan ook terecht : waar kunnen we ons wel laten behandelen, en waar niet ? In het programma 'Voor de dag' op Radio 1 werd de ochtend van het verschijnen van het Knack-artikel door journalist Pieter Knappen aan professor Simon Van Belle te-

recht de vraag gesteld waar patiënten en huisartsen de informatie halen om te weten waar ze terecht kunnen voor degelijke en aan de wetenschappelijke normen van vandaag beantwoordende behandeling bij kwaadaardige aandoeningen. Hierop antwoordde de professor dat heel wat patiënten vandaag gebruik maken van informatie die ze via het internet verzamelen en zo dikwijls over zeer 'up to date' gegevens beschikken. Ook de huisartsen zouden volgens hem door onderlinge contacten en individuele contacten met specialisten hun patiënten advies geven over kankertherapieën en naar wie ze best worden doorverwezen.

Met dit antwoord legde de voorzitter van de Belgische Vereniging van Medische Oncologen de vinger op de wonde. Het is toch onvoorstelbaar dat patiënten zich op het internet zouden moeten begeven om over de behandeling van kwaadaardige aandoeningen bruikbare gegevens te distilleren uit de stortvloed van informatie en de immense stroom van alternatieve, promotionele en geldruikende onzin. Men houdt het niet voor mogelijk. Het is toch onvoorstelbaar dat zelfs huisartsen hun informatie voor een adequate verwijzing moeten halen uit persoonlijke contacten met specialisten die oncologische therapieën opzetten.

Mij lijkt het dan ook een belangrijke taak voor de minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen om op het vlak van de informatieverstrekking en communicatie een en ander te ondernemen ter ondersteuning van de federale maatregelen om komaf te maken met de individualistische aanpak van de kankerbestrijding. Volgens professor Noppen, voorzitter van de werkgroep Bronchuscarcinoom van het Forum van Vlaamse Longartsen is 'de prognose van longkanker in de voorbije dertig jaar tijd nauwelijks verbeterd ondanks miljardeninvesteringen in de behandeling van longkanker. Een fractie van dit bedrag aanwenden voor preventie zou een veel grotere impact op deze ziekte hebben'. Vroege opsporing bij sommige kankers en preventie zijn veel belangrijker dan de behandeling zelf.

Volgens professor uroloog Denis van Antwerpen is 50 percent van de genezingen bij kwaadaardige aandoeningen het gevolg van heelkunde, 30 percent door radiotherapie en 20 percent door andere medische ingrepen. Volgens mij betekent preventie ook zorgen voor accurate, actuele informatie over de mogelijke therapeutische benaderingen. Graag vernam ik dan ook van de minister welke stappen zij wil ondernemen om die zorgprogramma's bekend te maken en te promoten bij het patiëntenpubliek en de eerstelijnszorgverstrekkers.

Van Duppen

Ik hoop dat de voorzitter en de collega's van het Vlaams Blok – die het daar gisteren moeilijk mee hadden – me nog de kans bieden om, naar aanleiding van de Gedichtendag, een gedicht voor te lezen van Luuk Gruwez. Het gaat over de behandeling en het lijden van zijn partner. De titel is 'De Definitieve Dief'. Het gedicht komt uit de bundel 'Dieven en geliefden' :

Wij hebben weldra meer doden dan vrienden
en onze dieven, fanatieker dan geliefden,
staan al klaar. Het is nu zwichten voor de wet
dat men eerst niet kiezen mag
wat men later kiezen moet.

Zoveel van ons is al gestolen.
Maar wie zal wie het eerst verliezen ?
Wie leest de ander in de krant ?

Wat waren wij ? Een handvol anekdotes,
het sex-appeal van het futiele.
En drie of vier adressen, hier op aarde.
Vergeef ons dat wij prachtig waren.

Maar valt er straks niets meer te kiezen,
laat ze dan binnen, zuster Morfine,
die met haar zilveren gebaren,
haar palliatieve billen en haar lach.

Dit alles, Totje, heb ik hic et nunc,
op deze magnifieke voorjaarsdag,
voor echt verklaard en gesigneerd :
de erflating van twee geliefden.

Maar wie zal wie het eerst verliezen ?

De voorzitter : Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Ik apprecieer dat hier zaken zoals het voorlezen van gedichten aan de orde kunnen komen. Dat moet zeker worden aangemoedigd. Ik stel wel vast dat Luuk Gruwez goed ligt bij de SP.

De heer Jan Van Duppen : Het is een West-Vlaaming die in Limburg woont.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Ik zou hier even een ander voorbeeld willen geven om de vraagsteller bij te treden. Een tijdje geleden kon men in de kranten de resultaten lezen van een CM-onder-

zoek over heupprothesen. Ik was bijzonder boos toen ik las dat de CM haar informatie niet bekend zou maken. Ik begrijp dat men met de resultaten omzichtig moet omspringen. Het resultaat is wel dat er nog altijd heupoperaties gebeuren in klinieken waarvan men nu al weet dat die daar niet optimaal worden uitgevoerd. Dat kan toch niet.

Tijdens de vorige zittingsperiode heb ik de voorganger van de minister een vraag gesteld over preventie en ziekenhuizen. De vraag ging over het onthaalbeleid van de klinieken, op basis van een onderzoek van de onthaalbrochures van alle OCMW-klinieken in het Antwerpse. We moesten vaststellen dat, hoewel de ene brochure al beter was dan de andere, die informatieverstrekking aan het publiek doorgaans niet veel voorstelde. Toen heb ik voorgesteld dit op te nemen in het kwaliteitsdecreet, meer bepaald in de opdrachten die zouden worden gegeven aan de ziekenhuizen. Ik denk dat dit ondertussen ook is gebeurd : het voeren van een goede informatiecampagne ten behoeve van het publiek is een van de opdrachten die een ziekenhuis moet uitvoeren. Kunnen er in het kader van het kwaliteitsdecreet nog bijkomende opdrachten worden gegeven om deze vraag op te nemen ? Zult u deze strategie volgen of vindt u dat het kwaliteitsdecreet andere doelstellingen of prioriteiten heeft ?

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw de voorzitter, tijdens een radioprogramma noemde mijn collega, federaal minister Aelvoet, gedichten een soort balsem op de ruwheid van de politiek. Ik dank de heer Van Duppen voor die balsem.

Ik heb me eveneens mateloos geërgerd aan de artsen die, in naam van het belang van de patiënt, hebben geschoten op de boodschapper, maar die patiënt helemaal niet de zekerheid hebben gegeven dat dit nu inderdaad meer multidisciplinair zal worden aangepakt. Toen ik dit alles hoorde, moest ik meteen denken aan de beleidsnota die ik in het begin van de zittingsperiode heb voorgesteld aan het parlement. Ik had het daarin over zorg op maat en één toegangspoort. Een van de voorbeelden uit de gezondheidszorg was net de behandeling van kanker. Ik was eigenlijk blij dat dokter Van Belle op een indringende manier aan de alarmbel heeft getrokken. Ook ben ik bekommerd om de patiënt die nu wordt behandeld en diens familie. Nu zullen zij misschien sneller op het internet gaan surfen om de waarheid te zoeken. Ze worden aan zichzelf overgelaten.

Vogels

De federale collega's werken momenteel aan de zorgprogramma's. Naar aanleiding van de rapporten van de heer Van Belle hebben ze verklaard dit in versneld tempo te zullen doen, zodat de zaken niet opnieuw vertraging oplopen zodra dit feit opnieuw uit het nieuws is. Ik beloof u alvast dat, wanneer die zorgprogramma's oncologie klaar zijn, ik de erkenning ervan, waarvoor ik bevoegd ben, zeer snel zal afhandelen. Ik weet zeker dat deze commissie me daar meteen op zou aanspreken mocht dat niet het geval zijn. Ik ben me er zeer goed van bewust dat het geen gemakkelijke opdracht zal zijn en dat er sprake zal zijn van de zoveelste machtsstrijd tussen een aantal ziekenhuizen of groepen van ziekenhuizen. We zijn het evenwel aan de patiënt verplicht om daar gestaag en snel aan voort te werken, ongeacht die belangen en vanuit een duidelijk perspectief. Dit perspectief bestaat er in dat we er voor moeten zorgen dat die patiënt zo snel mogelijk een multidisciplinaire aanpak en de juiste behandeling krijgt voor het soort kanker waaraan hij lijdt. Zo is hij niet langer aangewezen op het internet voor informatie.

De Vlaamse Gemeenschap heeft, ook vanuit haar preventieve opdracht, een belangrijke taak te vervullen inzake het vroegtijdig opsporen en het correct behandelen en doorverwijzen bij vormen van kanker. Men zal misschien vinden dat dit veel te laat is, maar wat borstkanker betreft, zijn we nu eindelijk rond met een definitief programma. Er is een protocolakkoord getekend door de diverse overheden in dit land. Vrijdag leg ik de regering het voorstel van besluit voor inzake de erkenning van de radiologen die beantwoorden aan de criteria voor de screeningsmammografieën en inzake erkenningsvoorwaarden met betrekking tot de tweede lezing. In TerZake toonde men onlangs nog het schrijnende verhaal van een vrouw die aan borstkanker leed en die op basis van haar mammografie wel had gezien dat ze kanker had, terwijl haar gynaecoloog het niet had gezien. Ik durf me niet uitspreken over de grond van die zaak, maar er is in het huidige systeem in elk geval sprake van valse meldingen en miskende gevallen aan de hand van mammografieën. Het is de verpletterende verantwoordelijkheid van de Vlaamse overheid om daaraan een einde te maken. Het programma dat we nu opzetten, met de dubbele lezing en de screeningscentra, moet terzake de kwaliteit vergroten. Als we dan vrouwen oproepen om zich preventief te laten onderzoeken, kunnen we de kwaliteit van het onderzoek garanderen en maken dat vrouwen zich snel kunnen laten behandelen.

De Vlaamse Liga tegen Kanker zal haar campagne

Kom Op Tegen Kanker, die in de loop van februari begint, helemaal wijden aan borstkanker en de screening. Deze week nog hadden we een vergadering met minister Vandenbroucke en de Vlaamse Liga tegen Kanker. De Technische Geneeskundige Raad (TGR) binnen het RIZIV maakte gebruik van de bestaande prodecureregels en bracht geen advies uit over het nomenclatuurnummer. Nu heeft de TGR één maand tijd om over het nieuwe voorstel een advies te geven. Dan beslist de minister van Sociale Zaken. Door de lange procedures binnen het RIZIV zullen we niet in slagen in ons opzet om, in het verlengde van de campagne van de Vlaamse Liga tegen Kanker, op 1 april te beginnen met het screenen van vrouwen. Minister Vandenbroucke zal dit niet afgerond hebben voor 15 juni. We zullen dus in de campagne moeten zeggen dat de vrouwen nog moeten wachten tot 15 juni 2001. Vanaf die datum zullen we alle vrouwen tussen 50 en 69 jaar gratis en met kwaliteitsgarantie kunnen onderzoeken.

Voor de rest verwijs ik wat het Vlaamse niveau betreft naar de 25 LOGO's, die momenteel actief zijn, met elk 2,5 voltijdse medewerkers. Hun opdracht behelst ook de preventieve borstkankerscreening en het bereiken van vrouwen die men normaliter niet bereikt worden. Ik wil ook wijzen op het recente convenant dat we hebben afgesloten met de Wetenschappelijke Vereniging van Vlaamse Huisartsen, ter waarde van 10 miljoen frank, opdat ze samen met de overheid zouden werken op het vlak van gezondheidspromotie en ziektepreventie.

Samen met de WVVH kan de overheid dus proberen alle huisartsen te bereiken, via de LOK's (lokale kwaliteitsgroepen) en andere instrumenten. Zo ontwikkelde de WVVH reeds een "standaard" rond borstkankerscreening die trouwens overeenstemt met het Vlaamse screeningsprogramma. Er worden daarbij ook afspraken gemaakt inzake de behandeling van kankerpatiënten, op basis van wetenschappelijke studies.

Voor de kankerpatiënten waarbij een behandeling niet helpt, investeert Vlaanderen in de 15 Vlaamse palliatieve netwerken, die heel belangrijk zijn voor het comfort van de kankerpatiënt. Dit voorkomt ook de therapeutische hardnekkigheid. We subsidiëren die netwerken voor een bedrag van 25 miljoen frank en voorzien ook nog eens in de vorming van de gezondheidswerkers, ter waarde van 5,5 miljoen frank.

Tot slot wordt de Vlaamse Liga tegen Kanker, die het duidelijkst de Kom-op-tegen-Kankercampagne organiseert, voor haar sensibiliserende rol door de

Vogels

Vlaamse overheid ten bedrage van ongeveer 11 miljoen frank gesubsidieerd. Bovendien krijgt de Liga 24 miljoen frank voor het uitbouwen van een kankerregistratienetwerk.

De vraag van mevrouw Van Den Heuvel over het kwaliteitsdecreet rond onthaal is opgenomen als een verplicht thema. Wij overleggen met de sector en de kwaliteitscoördinatoren in de ziekenhuizen op welke manier het criterium 'onthaal' het best wordt ingevuld. Onthaal betekent niet alleen goede folders verschaffen, maar ook het bespreekbaar maken van dingen in een menselijk kader. Van zodra de rapporten hierover bekend zijn – in de loop van het volgend jaar worden ze verwacht – zullen we hier een beter zicht op hebben.

De voorzitter : De heer Van Duppen heeft het woord.

De heer Jan Van Duppen : Ik dank de minister voor haar omstandige toelichting. Ik wil de vraag van mevrouw Van Den Heuvel nog even ten berde brengen. Preventie en informatie betekent voor de Vlaamse overheid de verzamelde gegevens over kwaliteit en prijs van de zorgen ook bekendmaken. Als de organisaties die de gegevens verzamelen deze niet willen bekendmaken, moet de Vlaamse overheid dit doen. Ik heb hier voor mij een kaart liggen over het aantal keizersneden in België. Ik kan u voor de vuist weg uitleggen hoe het ervoor staat. Het zijn geen normale gegevens. Over heupprothesen, reeds aangehaald door mevrouw Van Den Heuvel, of dagopnames voor een ooglensextractie – in Indië gebeurt dit op de markt -, mag het publiek toch wel worden geïnformeerd.

Minister Mieke Vogels : U hebt gelijk. De mutualiteiten hebben de opdracht de belangen van de patiënt te beschermen en te controleren. Ik heb geen toegang tot de gegevens van de mutualiteiten, de federale overheid daarentegen wel. Wij praten er met de mutualiteiten over in het kader van de zorgverzekering en het organiseren van de eerstelijnszorg. Nu heb ik er geen toegang toe. Ik informeer wel over de onderzoeken georganiseerd door de Vlaamse overheid. De mutualiteiten dragen hierin een verpletterende verantwoordelijkheid.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heer Van Duppen werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend

uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

– *Mevrouw Marijke Dillen treedt als voorzitter op.*

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Declercq tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over pleegkinderen in een MPI

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Declercq tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over pleegkinderen in een MPI. Mevrouw Declercq heeft het woord.

Mevrouw Veerle Declercq : Mevrouw de minister, naar aanleiding van deze vraag wil ik het belang van de werking van de pleegzorg toelichten. Pleegzorg past perfect in de integrale jeugdhulpverlening en past bovendien het subsidiariteitsbeginsel toe. Het is een preventiemaatregel. De armoedebewegingen leggen ook de nadruk op pleegzorg omdat het om minder ingrijpende maatregelen gaat dan plaatsing in een instelling, op voorwaarde dat beide gezinnen intens worden begeleid.

Kinderen hebben, volgens het Verdrag van de Rechten van het Kind, het recht in een gezin op te groeien. Indien dit niet in het eigen gezin mogelijk is, wordt in eerste instantie naar een ander gezin gezocht.

Volgens de gekende regelgeving binnen het Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap kan een pleegkind met een handicap niet tijdelijk verblijven in een MPI. De combinatie van beide werkvormen wordt niet toegestaan. Pleegkinderen met een handicap kunnen wel terecht in een internaat van het gemeenschaps- onderwijs, namelijk het buitengewoon onderwijs.

Bij het Vlaams Fonds kan het niet, bij onderwijs wel. Alle betrokkenen zijn vragende partij, ook de MPI's, om kinderen tijdens de vakanties in een pleeggezin onder te brengen. De pleegouders, die soms tijdelijk zijn, kunnen ondersteund en ontlast worden. Er bestaan verschillende vormen voor,

Declercq

maar het zorgcontinuüm moet door de MPI's zelf worden opgenomen. Dit probleem stelt zich nog veel scherper als het gaat om kinderen met emotionele of gedragsstoornissen, die men kinderen van het type 3 noemt.

Ook bij MPI's is er specifieke internaatopvang voor kinderen met visuele of auditieve handicap. Ze moeten voor deze gespecialiseerde opvang soms ver uit de regio gaan.

Kan deze combinatie niet worden bewerkstelligd vanuit het Vlaams Fonds? Wij zijn ervan overtuigd dat dit een kans is voor zowel de kinderen, de pleegouders als de natuurlijke ouders en de MPI's. Ik dank u.

De voorzitter : Mevrouw Janssens-Vanoppen heeft het woord.

Mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen : Ik wil mijn tussenkomst in herinnering brengen die ik tijdens de bespreking van het PAB hield. Daar werd de discriminatie onder de aandacht gebracht ten aanzien van pleeggezinnen die de kans niet krijgen om het PAB aan te vragen voor kinderen met een handicap die zij onder hun hoede zorg hebben gekregen. Hier is opnieuw een discriminatie ontstaan die ten onrechte wordt overeind gehouden. Het is de moeite waard om er een evenwaardige oplossing voor te zoeken.

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Ik sluit mij aan bij de vraag die algemeen bestaat om verschillende werkvormen in het kader van het Vlaams Fonds te combineren. Bijvoorbeeld dagopvang en thuisbegeleiding moeten soms gecombineerd kunnen worden. Er waren ideeën rond flexibilisering gegroeid. Ik wil deze vraag ondersteunen.

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Het Vlaams Fonds erkent diensten voor het plaatsen van personen met een handicap in een pleeggezin, niet enkel voor minderjarigen maar ook voor volwassenen. Dit is uniek voor Europa. Wij hechten belang aan die vorm van plaatsing. Wij onderschrijven hiermee het recht van het kind om in een gezin op te groeien.

De combinatie van zorgen door het Vlaams Fonds verstrekt met het plaatsen in een pleeggezin is niet mogelijk. Het Vlaams Fonds ziet een plaatsing in

een pleeggezin als een alternatief voor een plaatsing in een instelling. De persoon die verantwoordelijk is voor de handicap kan samen met het Vlaams Fonds opteren voor ofwel een plaatsing in een pleeggezin ofwel een plaatsing in een instelling. De combinatie is niet mogelijk omdat er dan dubbele financiering zou ontstaan. Een bijdrage in de kost voor voeding of kleding gaat ofwel naar het MPI bij verblijf in een MPI, ofwel naar het pleeggezin in geval van opvang in een pleeggezin.

Een zo coherent mogelijke omgeving voor het kind nastreven, veronderstelt continuïteit. Plaatsing in een pleeggezin dat het kind vervolgens in een internaat plaatst, waarna vakanties en weekends weer in het pleeggezin verlopen en ook nog contacten met de natuurlijke ouders onderhouden, lijkt een moeilijke opdracht. Is dit pedagogisch de juiste formule? Een kind in een pleeggezin moet natuurlijk ook beroep kunnen doen op andere vormen van steun van het Vlaams Fonds, al is het niet de volledige formule.

Op dit moment zoekt het Vlaams Fonds pleeggezinnen om kinderen of mensen met een handicap die geen thuis meer hebben, in het weekend op te vangen. Deze praktijk is mogelijk en wordt overgelaten aan het individuele beheer van de instelling. Er wordt dan een overeenkomst gesloten tussen de instelling en het pleeggezin. De instelling betaalt de kost van verblijf en voeding door aan het pleeggezin. Dit past in de autonomie van het beheer van de instelling en is in de geest van de flexibiliteit.

Geplaatste kinderen of gehandicapten in een pleeggezin kunnen beroep doen op korte opvang, weekendopvang of opvang tijdens de vakantie. Er zijn heel wat combinaties reeds mogelijk. Semi-internaat en een pleeggezin bijvoorbeeld of een pleeggezin en een kort verblijf in een erkend tehuis voor korte opvang. Ook een pleeggezin en een semi-internaat (volwassenendagcentrum) en kort verblijf, of een pleeggezin en logeerdagen in een residentiële voorziening. Het enige wat niet mogelijk is, is een pleeggezin met permanente verantwoordelijkheid dat daarvoor wordt vergoed en de plaatsing in een dag- en nachtopvang die ook ten laste van het Vlaams Fonds valt.

Er zijn natuurlijk beperkingen aan de flexibilisering en de optie blijft open om daaraan verder te werken. Op dit moment is korte opvang voor pleeggezinnen mogelijk. De grote combinatieformule met een beduidend hoger prijskaartje zou op dit moment niet opportuun zijn.

De voorzitter : Mevrouw Declercq heeft het woord.

Mevrouw Veerle Declercq : Ik dank de minister voor haar antwoord, maar mijn vraag heeft betrekking op een zeer specifieke groep die een MPI nodig heeft. Het financiële aspect is een element van antwoord, maar inhoudelijk blijft de vraag bestaan. Is er geen oplossing mogelijk voor het probleem van de dubbele subsidiëring ? Het pleeggezin kan bijvoorbeeld een deel van zijn inkomen aan het MPI afstaan. Het gaat immers specifiek om mensen die met kinderen van type 3 werken of met kinderen met ernstige problemen. Het is belangrijk voor het kind dat in een pleeggezin verblijft, en daarbuiten wordt opgevangen in een MPI, om toch contact te behouden met de natuurlijke ouders. Ik blijf pleiten voor de mogelijkheid van die combinatie. Ik begrijp dat de subsidies moeten worden geregeld en ga er natuurlijk mee akkoord dat er heel wat gebeurt.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Ann De Martelaer tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de uitvoering van het socialprofitakkoord

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw De Martelaer tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de uitvoering van het socialprofitakkoord.

Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Mevrouw Ann De Martelaer : Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, dames en heren, vorig jaar in maart werden we geconfronteerd met de 'witte woede'. De acties van de sociale sector mondden uit in een akkoord dat vanaf 1 januari 2001 in voege zou treden. Het akkoord zou onder meer het DAC-statuuut regulariseren. Tijdens de begrotingsbespreking bleek echter dat de uitvoeringsdatum niet zou worden gehaald doordat de sociale partners de CAO's te laat neerlegden, waardoor de uitvoeringsbesluiten vertraging opliepen.

We zijn intussen één maand later. Hoe ver staat u met de uitvoering van het socialprofitakkoord, mevrouw de minister ? Zijn er moeilijkheden ? Wanneer kan de uitvoering van start gaan ?

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Ik stelde deze vragen al tijdens de begrotingsbespreking. U gaf toen een geruststellend antwoord. Ik kijk vol verwachting mee uit naar uw antwoord van vandaag.

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Voor wie de zaak niet op de voet heeft gevolgd : de vraag heeft betrekking op de volgende maatregelen uit het sociaal akkoord : de loonharmonisering, het opheffen van de carensdag, de arbeidsduurvermindering voor de zware beroepen, de aanvullende verlofdagen, het loopbaankrediet, zorgkrediet en landingsbanen.

Het akkoord werd eind maart 2000 gesloten. Normaal gezien zouden de sociale partners de CAO's begin oktober doorsturen. Ze deden dit pas eind november. De Vlaamse regering kon dan pas beginnen met het ontwerp van de regelgeving.

– *Mevrouw Patricia Ceysens, voorzitter, treedt op nieuw als voorzitter op.*

Voor het zorgkrediet, het loopbaankrediet en de landingsbanen haalden we wel de geplande timing. De Vlaamse regering keurde op 8 december 2000 een besluit goed dat de reglementaire basis legt om deze maatregelen te kunnen uitvoeren. Tegen half februari zullen de brochures en de aanvraagformulieren klaar zijn om naar alle werknemers uit de socialprofitsector te sturen.

De loonharmonisering, het opheffen van de carensdag, de arbeidsduurvermindering voor de zware beroepen en de aanvullende verlofdagen werden in elke van toepassing zijnde sector door de administratie vertaald in technische voorstellen en ontwerpen van besluit. Dit was een ongelooflijke klus. De mensen van de administratie en mijn kabinet hebben daar ontzettend hard aan gewerkt. Op 22 januari 2001 werden deze voorstellen kenbaar gemaakt aan de sociale partners. Ze krijgen een week de tijd om hierop te reageren. Indien de sociale partners met de voorstellen van de administratie instemmen, gaan deze dossiers in de loop van februari naar de regering. Indien ze slechts gedeeltelijk akkoord gaan, zullen de delen waarover een akkoord werd bereikt, worden afgezonderd en vertaald naar ontwerpen van besluit die dan in de loop van februari aan de regering worden voorgelegd. Over de andere delen zal verder overleg met de werkgevers en de bonden nodig zijn. Alleszins zullen deze maatregelen met terugwerkende kracht,

Vogels

tot de in het sociaal akkoord afgesproken data, in werking treden.

Alhoewel u er niet direct naar vroeg, zal ik toch ook kort een stand van zaken geven van het laatste deel van het Vlaams intersectoraal akkoord (VIA). De overgangsregeling voor de DAC'ers is van kracht en de voorzieningen zullen deze week een eerste schijf van 300.000 frank per DAC'er op hun rekening krijgen. Het is de bedoeling dat daaraan later een tweede schijf wordt toegevoegd van 200.000 frank zodat elke instelling per DAC'er 500.000 frank extra krijgt om het nepstatuut om te zetten in een volwaardig exemplaar. De verdere timing is dat tegen juni 2001 de definitieve inschakeling van de voormalige DAC'ers in het reguliere welzijnsbeleid afgerond moet zijn. Voor de jobcreatie werden op 22 januari ook voorstellen overgemaakt aan de sociale partners over de manier waarop het 1,5 miljard frank aan bijkomende middelen over de verschillende sectoren wordt verdeeld en over de manier waarop deze middelen moeten worden ingezet. Daarover verwachten we op korte termijn een reactie van de sociale partners.

We zijn een sterke inhaalbeweging aan het uitvoeren. We zullen de afgesproken timing halen, al moet over enkele maatregelen met terugwerkende kracht door de regering worden beslist.

De voorzitter : Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Mevrouw Ann De Martelaer : Misschien moet ik deze vraag volgende maand nog eens herhalen. Dit moet op een bepaald moment toch afgerond zijn ? Dat zou ik dan toch willen horen.

Minister Mieke Vogels : We zullen hier nog drie, vier jaar zoet mee zijn. Als de technische besluiten door de regering zijn goedgekeurd, kunnen ze worden geïmplementeerd. Vooral voor de regularisatie van het DAC-statuut zullen we nog met ontwerpen van decreet naar het parlement moeten komen. Het recht op logistieke hulp bijvoorbeeld moet in het vorige decreet worden ingeschreven. De administratie, het kabinet en deze commissie zullen zich nog drie jaar met het VIA kunnen bezighouden.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Becq tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de opvolging en de controle van onthaalgezinnen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Becq tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de opvolging en de controle van onthaalgezinnen.

Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Iedereen heeft wellicht de berichten in de media over kindermisbruik in een onthaalgezin gevolgd. Men kan zich afvragen of men de situatie zo moet omschrijven. In elk geval komt zowel bij ouders als bij onthaalgezinnen de bezorgdheid bovendien. Ouders verliezen hun vertrouwen in de onthaalgezinnen, en vragen zich af op welke manier ze zeker kunnen zijn van de goede trouw van particuliere kinderopvang. De onthaalgezinnen van hun kant vrezen voor een heksenjacht. Dit is een delicate situatie. Er zitten twee kanten aan het verhaal. Ofwel hebben de ouders niet helemaal vertrouwen in de opvang, ofwel hebben ze vertrouwen maar voert Kind & Gezin een schorsing door. Ouders vragen zich af wat ze moeten doen.

Kind & Gezin heeft ook op de berichten gereageerd. Zij hebben het belang van het kind voorop gesteld zonder diepgaande onderzoeken uit te voeren. Ze hebben dat gezin geschorst uit preventieve overwegingen. Daarop reageren de onthaalgezinnen met de vraag naar een statuut. Ze voelen zich nogal machteloos, zonder verweer. Ze staan in zo'n situatie ook plots zonder inkomen.

Hoe gebeurt momenteel de controle op onthaalgezinnen en -instellingen ? Controle is misschien geen goede term. Controle en begeleiding is misschien beter. De diensten van onthaalgezinnen hebben regelmatig contact met hun onthaalouders en -instellingen. Hier worden inspectiebezoeken met eigen criteria en normen uitgevoerd. De vorming van de onthaalgezinnen speelt wellicht ook een rol. Via vorming en contacten wordt een sociaal netwerk van onthaalouders geweven. Ze kunnen problemen en vragen met elkaar bespreken. Zo'n informeel netwerk zou ook voor ouders positief zijn. Het is me niet altijd even duidelijk hoe zo'n netwerk in elkaar zit.

Wat zijn de mogelijkheden om particuliere opvang te controleren ? Op welke manier kan nog meer preventief worden gewerkt ? Iedereen wil een ver-

Becq

trouwensrelatie tussen ouders en opvanginstelling of onthaalgezin. Denkt u aan bijkomende initiatieven ? Besteedt u ook aandacht aan de onthaalgezinnen ?

De voorzitter : Mevrouw Van Den Heuvel heeft het woord.

Mevrouw Ria Van Den Heuvel : Ik wil me nadrukkelijk aansluiten bij deze vraag. Wat zal Kind & Gezin precies ondernemen ? Toen ik de berichten in de media las, vond ik dat men met een schorsing nogal hard van stapel liep. De klacht werd zonder enig onderzoek opgevolgd. Dat leek me te drastisch, alhoewel ik kindermishandeling te allen prijze wil vermijden. Hoe moet dat normaal gezien verlopen ?

Ik heb nog enkele bijkomende vragen. Uit de reacties van Kind & Gezin, die ik weliswaar in de pers heb gelezen, blijkt dat de vertrouwensmensen onvoldoende of niet tijdig mogelijke klachten aan hen signaleren. Kind & Gezin krijgt blijkbaar weinig klachten binnen. Klachten die via de vertrouwensartscentra binnenkomen over Kind & Gezin, worden niet snel genoeg gesignaleerd. Klopt dat ? Hoe kunnen de vertrouwensartscentra daarop beter anticiperen ? Is de klachtendienst en -procedure van Kind & Gezin bekend genoeg bij de gebruikers ? Is ze afdoende ? Moeten we niet nagaan hoe die klachtendienst functioneert ? Is het nodig dat men zo drastisch optreedt ? Ik wens me niet uit te spreken over de kwaliteit van die dienst.

Administrateur-generaal Vandenberghe pleit ervoor de opvanggezinnen beter voor te lichten over hun beroepsrisico. Hoe wil hij dat aanpakken ? Hij zegt ook dat de communicatie tussen ouders en opvanggezinnen moet worden bevorderd. Ik heb zelf drie kinderen die naar opvanggezinnen zijn gegaan. De communicatie tussen onthaalmoeder en ouder verloopt niet zomaar vlot. De ouder is voor een deel afhankelijk van de onthaalmoeder. Men kiest er zelf voor het kind daar te plaatsen om buitenshuis te werken. De onthaalmoeder verkiest thuis te werken. De situatie is dus verschillend. De communicatie tussen beiden is niet zo vanzelfsprekend. Men moet er veel energie in steken om ze te optimaliseren. Indien ze optimaal verloopt, vermijdt men onterechte klachten.

De voorzitter : Mevrouw Janssens heeft het woord.

Mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen : Mevrouw de voorzitter, ik sluit me aan bij wat mevrouw Becq

en mevrouw Van Den Heuvel hebben gezegd. Er was sprake van dat deze commissie een werkbezoek zou brengen aan Kind & Gezin. We zouden dan vragen kunnen stellen over de klachtenbehandeling, de desbetreffende procedure, de communicatie met de diensten, enzovoort.

De boodschap zoals die in de pers werd verwoord, heeft bij ons dezelfde reactie uitgelokt. Kind & Gezin heeft zeker gelijk als ze zegt dat indien een kind wordt gekwetst, het de gevolgen daarvan een leven lang meedraagt terwijl een opvanggezin in ere kan worden hersteld. We weten echter dat elke veroordeling en het intrekken van een erkenning achteraf niet zo makkelijk te herstellen is. Het is aangewezen dat men de grond van de zaak probeert te achterhalen. Het zou mogelijk moeten zijn een preventieve schorsing voor te stellen in plaats van zo ingrijpend sanctiemaatregelen op te leggen op grond van een klacht die niet eens onderzocht is. Hetgeen men heeft gedaan, is toch wel erg drastisch. In het belang van alle betrokkenen is een nuanceerde aanpak nodig.

De voorzitter : We zijn allemaal geschrokken door de berichtgeving. De feiten zouden blijkbaar wel ernstig genoeg zijn om bekentenissen te verkrijgen en aanhoudingen te verrichten. De reactie van Kind & Gezin gaat dan weer in tegen het in ons rechtsstelsel bestaande vermoeden van onschuld. Hoever kan men daar van afwijken ? Het belang van het kind kan zeer veel verantwoorden. Zeggen dat elke klacht voldoende is om af te wijken van dit principe, gaat wel erg ver.

Hoe snel worden ouders eigenlijk ingelicht ? Het intrekken van het attest van toezicht is één manier. Mijn bekommernis is echter hoe snel ik op de hoogte word gebracht als er klachten worden geuit. Ik hoef niet al de ouders te kennen. Ik neem aan dat de klacht wordt ingediend door de ouder van een kind dat al kan spreken. Een hele doelgroep kan immers nog niets zeggen. Ik veronderstel dat het kind iets vertelt aan de ouder en dat dan de klacht volgt. Hoe snel wordt een ouder die ook een kind in het opvanggezin heeft dat eventueel nog niet kan praten, ingelicht ? Het is cruciaal dat dit vrij snel gebeurt zodat men kan beslissen het kind elders onder te brengen. Die regeling is me niet duidelijk. Het feit dat ouders hun kinderen weghalen, is immers ook een maatregel tegenover het onthaalgezin. Men legt daardoor de verantwoordelijkheid bij de ouders. De vraag is natuurlijk of ze worden geïnformeerd en zo ja, hoe snel. Het zou erg zijn indien Kind & Gezin een klacht zou hebben ontvangen terwijl ik daarvan pas op de hoogte word gebracht als het attest wordt ingetrokken.

Voorzitter

Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Mevrouw de voorzitter, geachte leden, de vele vragen bewijzen dat er een zeer moeilijk evenwicht bestaat tussen de rechten van het kind enerzijds en die van de onthaalouders anderzijds. Mijn antwoord zal dan ook genuanceerd zijn.

Ik ga kort in op dit concrete geval. In 1993 kreeg de regioverpleegkundige van Kind & Gezin een klacht van een derde persoon over een opvanggezin in Beernem. Een moeder die haar kinderen bij het opvanggezin wilde plaatsen, had gehoord dat de opvang niet goed was en dat de onthaalmoeder soms afwezig was. Er waren ook geruchten over exhibitionisme. De persoon die de klacht uitte, wens- te uitdrukkelijk anoniem te blijven, zelfs na herhaald aandringen.

De klacht werd opgenomen door de toenmalige ombudsdienst van Kind & Gezin. Er volgde een onderzoek door de inspectie. Het opvanggezin werd geconfronteerd met de klacht. De anoniem geuite vermoedens werden in dit onderzoek niet bevestigd. Dit leidde tot een gunstig advies van inspectie en het attest van toezicht werd niet ingetrokken.

Mevrouw de voorzitter, stel dat men een anonieme telefoon krijgt, moet men op dat moment de andere ouders inlichten ? Dit zou totaal onverantwoord zijn. Ze zouden het Kind & Gezin kwalijk nemen dat de dienst geen uitspraak doet. De inspectie schuift dan de verantwoordelijkheid door naar de ouders. In dat geval zou men me hier ook interpelleren. Het gaat om een zeer delicaat probleem.

In de daaropvolgende jaren is er geen nieuwe klacht ingediend bij Kind & Gezin. Ook bij de vier bezoeken per jaar van de verpleegkundige van Kind & Gezin is nooit gebleken dat er specifieke probleemsituaties waren. Op 5 december 2000 namen ouders plots het initiatief om hun kinderen bij dat opvanggezin weg te halen. Ze namen op 8 december contact op met het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling. Deze dienst verwittigde dezelfde dag nog Kind & Gezin. Op maandag 11 december heeft Kind & Gezin overleg gepleegd en 12 december ging de inspectie ter plaatse. De betrokkenen werden opnieuw geconfronteerd met de klacht. Op 14 december werd op basis van de gegevens van het vertrouwenscentrum en de bijkomende inspectie, het attest van toezicht ingetrokken. Op dit ogenblik werkt Kind & Gezin mee met het

gerecht en heeft men contact opgenomen met de betrokken ouders.

Kind & Gezin was sterk bij de zaak betrokken. De beperktheid van het inspectieonderzoek komt duidelijk naar voren. Het ging hier niet om gevallen van verwaarlozing maar wel om seksueel misbruik. Op het moment dat de regioverpleegkundige ter plaatse gaat, is daarvan uiteraard geen sprake. Men vroeg zich af hoe men met de zaak moest omgaan. Met de eerste reactie, namelijk elke klacht au sérieux nemen en het attest intrekken, was ik niet gelukkig, zeker niet toen men de term zerotolerantie gebruikte.

Na een aantal besprekingen hebben we geprobeerd een middenweg te vinden. In het algemeen wordt een particulier opvanggezin of privé-instelling om de 12 tot 18 maanden door de inspectie bezocht. Er is evenwel ook een lijst van 'aandachtsvoorzieningen' waarop instellingen staan waarover klachten zijn ingediend of waar men bij een vorige inspectie tekorten heeft vastgesteld. Die aandachtsvoorzieningen worden gemiddeld om de 5 tot 6 maanden bezocht tot men een fundamentele verbetering vaststelt.

Daarenboven gaan de regioverpleegkundigen in principe vier keer per jaar langs bij een privé-opvanggezin en een -opvanginstelling met een capaciteit tot tien plaatsen. Hoe dit concreet werkt, varieert van regio tot regio. Soms heeft men het over pedagogische onderwerpen, soms over medische zaken, relaties met ouders, enzovoort.

Kind & Gezin heeft concrete maatregelen genomen in verband met het voorval in Beernem. Eerst en vooral zal de dienst sneller de mogelijkheid bieden aan de privé-opvanggezinnen en kleinere instellingen om deel te nemen aan de vorming die door de dienst voor opvanggezinnen wordt georganiseerd. Dat staat trouwens ook in het beleidsplan. Het uitvoeringsbesluit van het beleidsplan met betrekking tot het bedrag per plaats per jaar voor opvanginstellingen ligt voor bij de Raad van State. Ik hoop dat we snel antwoord krijgen. De voorgestelde 15.000 frank is immers voor een deel gebonden aan de geboden kwaliteit en vormt een aanmoediging voor privé-onthaalinstellingen om deel te nemen aan vormingsavonden. Op die manier kan men netwerken tussen opvangpersonen creëren. Dit kan een meerwaarde bieden en zekerheid geven. Als opvangouders onderling praten, dan worden bepaalde zaken duidelijk.

Inzake het sneller en sterker preventief optreden van Kind & Gezin, wordt momenteel werk ge-

Vogels

maakt van procedures die zowel voor de privé-opvanggezinnen en -instellingen, als voor de opvanggezinnen die zijn aangesloten bij een dienst, vastleggen welk beslissingspad wordt doorlopen om uit te maken of een klacht aanleiding geeft tot het in-trekken van het attest van toezicht of het schorsen van een opvanggezin. Hierbij wordt het principe gehanteerd dat in het geval van manifest vermoeden of blijvende twijfel het risico voor het kind maximaal dient te worden beperkt.

Het gaat hier om een moeilijk besluit. De raad van bestuur van Kind & Gezin heeft er zich nog niet over uitgesproken, maar zal op 31 januari 2001 een debat over deze kwestie houden. Persoonlijk pleit ik in dit verband voor een evenwicht tussen terecht preventieve bekommernissen en respect voor de opvanggezinnen. Het lijkt me dan ook zinvol om, zoals mevrouw Janssens al suggereerde, bij het werkbezoek van deze commissie aan Kind & Gezin nader in te gaan op de werkzaamheden van de klachtendienst. Er is gezegd dat de vertrouwenscentra hun informatie niet snel genoeg doorgeven. Ik weet niet of dit klopt. In het geval van klachten van derden is de informatie alleszins onmiddellijk doorgegeven. Ook deze kwestie kan in het kader van het geplande werkbezoek aan de orde worden gesteld.

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Dit is een delicate materie. Er blijft heel wat vaagheid en onzekerheid bestaan. Zowel de ouders als de onthaalgezinnen zijn terecht bang voor de oncontroleerbaarheid van bepaalde feiten en gegevens. In normale arbeidsomstandigheden kan men om dringende redenen worden ontslagen. Hiervoor dient de werkgever echter een procedure te volgen. We moeten rekening houden met het feit dat in deze context mensen soms van de ene dag op de andere op straat komen te staan.

We moeten het in de toekomst zeker nog eens hebben over de begeleiding, de omkadering en de vorming voor particuliere onthaalgezinnen. Mijns inziens is niet enkel de voorafgaande vorming belangrijk, maar dienen we te streven naar een permanente begeleiding.

Ik herinner me de discussies die over het beleidsplan zijn gevoerd. Ik merk dat de minister de 15.000 frank niet aan strikte voorwaarden inzake vorming, opleiding of begeleiding wil koppelen. De minister gaat er van uit dat vorming kan, maar niet

moet. Beide aspecten worden in het besluit aan elkaar verbonden, maar er is geen sprake van voorwaarden. Misschien moeten we hier nog eens verder bij stilstaan. In het beleidsplan Kinderopvang is vorming in het kader van de tewerkstelling als een voorwaarde naar voren geschoven. Een duidelijker koppeling van beide aspecten valt misschien nog te overwegen.

Dit betekent uiteraard dat de mogelijkheden tot vorming aanwezig moeten zijn. Men kan de mensen niet verplichten om vorming te volgen indien de mogelijkheden om vorming te volgen niet worden aangeboden. Ik vraag me af of de kwaliteitscriteria niet strikter aan de financiering moeten worden gekoppeld.

Minister Mieke Vogels : Ik zou hierop nog even kort willen reageren. De 15.000 frank is gekoppeld aan een score op de zogenaamde Kwapoi-schaal, een schaal die de kwaliteit van de privé-opvanginstellingen meet. Vooral voor de instellingen is het aspect vorming hierin reeds opgenomen.

Het vormingsaanbod is momenteel nog niet voldoende uitgewerkt. Het lijkt me dan ook prematuur om de instellingen en gezinnen te vragen vorming te volgen bij de diensten voor onthaalouders. Mevrouw Becq heeft wel gelijk wanneer ze pleit voor een koppeling van vorming en de vooropgestelde 15.000 frank.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Becq tot mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de financiering van erkende kinderdagverblijven en diensten voor onthaalgezinnen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Becq tot mevrouw Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, over de financiering van erkende kinderdagverblijven en diensten voor onthaalgezinnen.

Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Het gaat hier om een korte en eerder technische vraag betreffende de financiering van de diensten en de kinderdagverblijven. Het systeem van enveloppefinanciering moest, na

Becq

eerder uitstel, normaal gezien op 1 januari 2001 in werking treden.

Er is op dit moment nog steeds heel wat onzekerheid. In afwachting van de enveloppefinanciering zijn de personeelstoelagen in 2000 reeds gedeeltelijk 'geforfaitiseerd'. Dit systeem is verlengd. Nu de oorspronkelijk vooropgestelde datum, 1 januari 2001, is overschreden, is de vraag uiteraard wanneer de enveloppefinanciering volledig begint en wat er ondertussen met de gedeeltelijke forfaitisering gebeurt. Er is in dit verband tot op heden nog niets gepubliceerd.

Het betreft hier een juridisch vacuüm. Hoe zullen de zaken worden geregeld in de periode tussen 1 januari 2001 en de datum waarop een definitief besluit tot stand komt? De voorzieningen vragen zich af hoe ze zullen worden gefinancierd, of de mogelijkheid van prefinanciering bestaat en hoe die prefinanciering dan precies zal worden geregeld.

De voorzieningen hebben recht op duidelijkheid. Sommige voorzieningen zien bovendien een liquiditeitsprobleem groeien. Hoewel de minister wellicht op de hoogte is van de ernst van de situatie, wil ik hier toch enkele vragen stellen. Komt er snel een uitvoeringsbesluit? Wat zal de inhoud van dit uitvoeringsbesluit precies zijn? Hoe wil men de voorzieningen snel informeren? Op welke wijze worden de kinderdagverblijven en de diensten geacht om met deze situatie om te gaan?

De voorzitter : Minister Vogels heeft het woord.

Minister Mieke Vogels : Het betreft hier een eerder technische maar volkomen terechte vraag. Mevrouw Becq kaart een reëel probleem aan. Het gaat om de juridische modaliteiten van de enveloppefinanciering die op 1 januari 2001 in werking moest treden. We weten momenteel nog niet exact welke subsidies de kinderdagverblijven en de diensten voor 2001 zullen ontvangen. Ik zit hier persoonlijk zeer mee verveeld. Aangezien excuses niet volstaan, zal ik proberen de huidige situatie te verklaren.

Het probleem slaat niet enkel op de enveloppefinanciering. We wisten immers ruimschoots op tijd dat deze maatregel op 1 januari 2001 in werking zou treden en dat de bestaande subsidiestromen en modaliteiten in rekening moesten worden gebracht. Oorspronkelijk was de aanvang zelfs voor

2000 gepland, maar we hebben dit toen moeten uitstellen.

De enveloppefinanciering is echter verbonden aan de uitvoering van het Vlaams intersectoraal akkoord (VIA). De vertraging aangaande de CAO's heeft ook de enveloppefinanciering beïnvloed. De loonharmonisering, de regularisering van de nepstatuten en een aantal maatregelen betreffende jobcreatie hebben immers een beslissende invloed op de omvang van de enveloppen in de kinderopvangsector.

De Vlaamse regering moest bovendien in het nieuwe besluit dat de werking van de diensten en van de kinderdagverblijven regelt een aantal nieuwe bepalingen van het kwaliteitsdecreet inschrijven. Ook de nieuwe werkingsaccenten in het kinderopvangbeleid moesten hier een plaats in krijgen.

Voortbouwend op de grote lijnen van het Vlaams intersectoraal akkoord en op de minimale erkenningscriteria die in het kader van het kwaliteitsdecreet waren vastgelegd, heeft de Vlaamse regering tegen september 2000 een ontwerp van besluit opgesteld. Op 5 oktober 2000 hebben de inspectie van Financiën en de minister van Begroting hun advies uitgebracht. Op 6 oktober 2000 is dit ontwerp aan de Vlaamse regering voorgelegd en goedgekeurd.

Omdat dit besluit de werking van de diensten en van de kinderopvang zo fundamenteel heroriënteert, heeft de Vlaamse regering toen wel beslist om tevens het advies van de Raad van State in te winnen. Nooit eerder is een besluit van de Vlaamse regering betreffende de kinderdagverblijven en de diensten voor grondig advies aan de Raad van State overgemaakt. Gezien de enorme impact van het besluit, leek dit in dit geval echter wel aangewezen.

In het verleden is wel al eens het advies van de Raad van State gevraagd in verband met de buitenschoolse kinderopvang. De Raad van State heeft toen geantwoord dat het oprichtingsdecreet van Kind & Gezin niet in de rechtsgrond voorzag voor het besluit. Het oprichtingsdecreet betreffende de kinderopvang is er ondertussen wel gekomen. Op basis daarvan is de Raad van State om advies in verband met het nieuwe besluit gevraagd.

De adviesaanvraag is op 12 oktober 2000 bij de Raad van State ingeschreven op de rol van de afdeling Wetgeving. Normaal gezien moest de Raad van State binnen de 30 dagen een advies geven. Op 1 januari 2001 was er echter nog steeds geen advies van de Raad van State. Na herhaaldelijk aandrin-

Vogels

gen van mijn kabinet heeft de Raad van State uiteindelijk op 15 januari 2001 haar advies overgemaakt. Dit betekent dat ik dit advies pas iets meer dan een week geleden heb ontvangen.

We zijn het besluit momenteel aan het aanpassen. De opmerkingen van de Raad van State tasten de grondstructuur en de globale inhoud van het besluit niet aan. Het advies bevat enkel een paar voorstellen om de tekst te wijzigen op het vlak van de schikking, van de verwoording en van de delegaties naar de minister en naar Kind & Gezin. We werken momenteel volop aan deze voorgestelde aanpassingen.

Ik wil dit besluit zo snel mogelijk in zijn definitieve vorm aan de Vlaamse regering voorleggen. Zodra de Vlaamse regering een beslissing heeft getroffen, kan op het niveau van ministeriële besluiten aan de verdere uitvoeringsmodaliteiten worden gewerkt. In de loop van februari 2001 hoop ik de basis te kunnen leggen van de definitieve modaliteiten betreffende de enveloppefinanciering.

Dat er een plausibele verklaring voor de vertraging is, brengt de diensten en de kinderdagverblijven uiteraard geen soelaas. Aangezien ik me bewust ben van de omvang van het probleem, heb ik aan Kind & Gezin gevraagd bij de toekenning van de voorschotten voor het eerste kwartaal van 2001 reeds rekening te houden met de komende verhoging van de middelen ten gevolge van het VIA.

Ik verwacht dat Kind & Gezin de voorzieningen correct informeert over de stand van zaken. In het najaar van 2000 heeft alleszins al een informatieve vergadering met sleutelfiguren uit de sector plaatsgevonden. Op deze vergadering is het hele proces doorlopen, met inbegrip van de vraag om advies van de Raad van State en van de onduidelijke overgang tussen 2000 en 2001.

Het spreekt vanzelf dat liquiditeitsproblemen bij de voorzieningen ondertussen moeten worden vermeden. Een optie om dit probleem te voorkomen is het aanpassen van de voorschotten aan de nieuwe situatie.

Het door de Vlaamse regering op 3 maart 2000 goedgekeurde beleidsplan kinderopvang formu-

leert een nieuw toekomstperspectief voor de kinderopvang in Vlaanderen. Een reeks sterk vernieuwende besluiten van de Vlaamse regering zullen de basis van deze toekomst vormen.

Wat de diensten en de kinderdagverblijven betreft, hebben we de gelijktijdige opdracht het beleidsplan, de enveloppefinanciering, het kwaliteitsdecreet en de VIA-afspraken waar te maken. Ik hoop deze uitdaging op korte termijn te kunnen afronden, zodat het werkingskader van de diensten voor opvanggezinnen en van de kinderdagverblijven daadwerkelijk wordt versterkt. Dit laatste is immers de specifieke opdracht van het beleidsplan.

Ik wil mijn vrij technisch antwoord afronden met de mededeling dat er weer schot in de zaak zit. De Raad van State heeft haar advies overgemaakt en ik zal dan ook proberen om heel deze zaak in de loop van februari 2001 rond te krijgen.

De voorzitter : Mevrouw Becq heeft het woord.

Mevrouw Sonja Becq : Ik hoop dat het voorschot tegemoetkomt aan de noden van de instellingen. Verder zouden ze moeten weten waaraan ze zich kunnen verwachten. Sleutelfiguren moet men informeren over wat al vaststaat.

Minister Mieke Vogels : In het advies zijn er geen fundamentele inhoudelijke opmerkingen op het besluit terug te vinden.

Mevrouw Sonja Becq : Uw besluit is vrij fundamenteel. Mensen moeten dus weten waar ze aan toe zijn.

Minister Mieke Vogels : Het advies van de Raad van State stelt de inhoud niet in vraag. Nu we dat weten, heb ik Kind & Gezin gevraagd om de instellingen te verwittigen en hen een tijdschema mee te delen. Verder moet het voorschot voor het eerste gedeelte van het jaar tegemoetkomen aan de kostentoeename die voortvloeit uit het Vlaams interprofessioneel akkoord. Dat zal eerstdaags gebeuren.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 12.11 uur.*